

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 3 (3)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1 septembra 1933.

PATENTNI SPIS BR. 10319

Ing. Franze Johaňes, fabrikant, Liestal b. Basel, Švajcarska.

Klizni zatvarač za odećne delove, ručne torbice itd.

Prijava od 10 septembra 1932.

Važi od 1 februara 1933.

Već su poznati zatvarači za odećne delove, kao za otvore na haljinama, kamašne, dalje za ručne torbice, torbe za akta, za šatore itd., tako zvaní automatski zatvarači. Kod ovih pomoću naročito izvedenih povlakača, izupčene i naročito izvedene metaine letve, koje su postavljene sa obe strane zatvarača koje treba da se međusobno spoje, bivaju međusobno dovode u ili izvan veze tako, da se nalaze čvrsto postavljene jedna pored druge, dakle da se vrši zatvaranje, ili da su jedna od druge rastavljene, dakle da se vrši otvaranje. Ovi zatvarači imaju ipak veliku nezgodu, da su veoma lako podložni kvaru i da se veoma teško, ako je uopšte i moguće, daju popraviti. Takođe i njihov izgled ne dopušta svuda njihovu upotrebu; dalje oni uslovljavaju da delovi koji treba da se međusobno zatvaraju, moraju međusobno i sa zatvaračem uvek na jednom kraju ostati u čvrstoj vezi.

Suprotno tome ovaj se pronalazak odnosi na naročito izvođenje kliznih zatvarača, kod kojih su na obe ivice dela koji treba da se zatvara, postavljena zadebljanja i, pomoću izvesnog broja, u glavnom u vidu slova C, kliznih članova za zatvaranje, mogu međusobno da se spoje. Ovi članovi za zatvaranje bivaju održavani u vezi pomoću savitljivih delova, i bivaju paralelno međusobno vođeni, i mogu biti postavljeni vidljivo na spoljnoj strani predmeta koji treba da se zatvara (ivice haljine, ivice ručne torbe itd.) ili po unutrašnjoj strani

predmeta tako, da se spolja ne vide. U ovom slučaju biva skroz spolja vođena samo završna pločica koja je postavljena na prvom, prvenstveno uvećanom članu za zatvaranje.

Izvođenje po pronalasku se vrši i tako, da je otvaranje moguće po celoj dužini, a i dalje, pri čemu su na primer na jednom rubu kombinovana dva ruba i drugo da je otvaranje moguće proizvoljno s desna ili s leva, odnosno odozgo ili odozdo ili sa obe strane. Dalje može biti predviđen naročiti uređaj, pomoću kojeg se zatvarač može potpuno otvoriti i privremeno potpuno odvojiti, na primer radi čišćenja ili radi popravke ili t. sl.

Na priloženom nacrtu je radi primera pokazano nekoliko oblika izvođenja predmeta pronalaska.

Sl. 1 pokazuje izgled spreda dela haljine (bluze) sa kliznim zatvaračem, po pronalasku, u otvorenom stanju. Sl. 2 pokazuje izgled istog dela haljine pri zatvorenom zatvaraču. Sl. 3 pokazuje dva zatvaračeva člana koji leže jedan pored drugog, i koji su međusobno vezani. Sl. 4 pokazuje donji deo kaputa sa kliznim zatvaračem koji leži spolja, i koji se može potpuno rastaviti; pri tome je isprekidanim linijama ucrtan uređaj za potpuno skidanje zatvarača sa kaputa. Sl. 5 pokazuje izgled u polu-otvorenom stanju, ručne torbe sa kliznim zatvaračem, koji leži iznutra. Sl. 6 pokazuje isti zatvarač u istom položaju gledan iznutra.

Din. 25.

Sl. 7 pokazuje isti zatvarač u preseku po liniji VII—VII iz sl. 6, i sl. 8 pokazuje izgled otvorene ženske ručne torbice sa zatvaračem koji leži iznutra, kod koje su zadebljani rubovi, za članove za zatvaranje, izvedeni dalje preko jednog kraja torbice.

Kod izvođenja odela (bluza, kaputa itd.) sa zatvaračem, po pronalasku, koji se vidi spolja, prema sl. 1, 2 i 3 oba dela a', a" kaputa, koji treba međusobno da se spoje, bivaju po ivicama zadebljana umetanjem po jedne vrvce, kakve opletene žice, žičanog gajtana ili t. sl. tako, da pri zatvaranju, odnosno pri stavljanju jedno pored drugog, oba ova zadebljana (rubovi b) prvenstveno usled prirode svoga materijala održavaju izvesnu malu elastičnost (sl. 2). Preko oba ova tako jedno pored drugog ležeća ruba b namaknuti su prstenovi c, c' u vidu sova C ili u vidu srca, koji su, kod oblika u vidu srca, pri vrhu otvoreni. Njihovi su krajevi c" dobro zaobljeni, da ne bi oštetili materiju a', a" odnosno zadebljane rubove b', i da bi se postiglo lako klizanje. Prstenovi su usled međusobnog pritiskivanja zadebljanih rubova b vođeni po ovima sa takvim trenjem, da se ne mogu sami od sebe po rubovima pomerati. Ovi prstenovi imaju spolja, blizu krajeva, male prstenaste ušice d, u koje je s leva i s desna zakačen po jedan tanak lančić f, i to u ovom slučaju tako, da prstenovi c' c pri zategnutim lančićima f, imaju približno jednako odstojanje jedan od drugog, i da se nalaze paralelno jedan s drugim. Takav odećni deo itd. može biti zatvoren toliko koliko je potrebno, i u krajnjem položaju (sl. 2) su lančići potpuno zategnuti.

Najniži prsten c', tamo gde je prorez odeće zašiven, može imati zašiljene krajeve, pomoću kojih se on čvrsto drži na zadebljanim rubovima b, dok je najviši prsten čvrsto vezan sa pločom g, koja služi kao deo za hvatanje udobnog pomeranja ovog prstena a time i ostalih prstenova c, i to pri zatvaranju pomoću lančića f, a pri otvaranju pomoću prislanjanja jednog uz drugi prstenova c. Jednovremeno ploča može biti izvedena i kao ukrasni deo.

Na najvišem prstenu, koji je vezan sa pločom g, mogu biti postavljene dve naspramne kandže koje mogu biti elastično pritiskivane na zadebljane rubove b. Slobodni krajevi kandži se mogu pružati do pred prednju stranu ploče g. Pritiskom na ove krajeve, kandže bivaju razmaknute i daju se osloboditi od zadebljanih rubova b. Tako se postiže, da povlakač može lako i bez velikog otpora biti pomeran po rubovima, a, s druge strane, se ne može nikako sam od sebe pomerati po njima.

Povlakač (ploča g), kao i prednja strana prstenova c, c' mogu biti proizvoljno ukrašene. Isto tako mogu lančić f biti proizvoljno ukrašeni ili pak biti izvedeni sasvim jednostavno, ili umesto lančića f mogu biti izabrane vrvce, trake ili t. sl. u proizvoljnom izvođenju, da bi se izgled zatvarača podesio različitim ciljevima. U datom slučaju može biti upotrebljena samo jedna jedina odgovarajuća široka traka, na čijoj su zadnjoj strani desno i levo pritvrđeni prstenovi c, c' tako, da ne budu vidljivi ni u otvorenom ni u zatvorenom stanju dela odeće. Ova traka, koja uostalom može biti proizvoljno ukrašena ili obojena, prekriva tada zatvarač potpuno.

Namicanje prstenova c, c' na zadebljani rub b vrši se lako pomoću lakog priljublivanja, jedan uz drugi, delova a', a" i naročito zadebljanih rubova b u pravcu upravno na površinu nacrtu prema slikama 1 i 2, tako, da se prstenovi daju lako namicati na zadebljane rubove. Podesno je da se najniži prsten c', po navlačenju zatvarača, pomoću zadebljanih krajeva ruba ili pomoću šiljatih krajeva prstena c', kao što je već gore rečeno, ili pomoću naročitih sretstava za pritvrđivanje, prvenstveno koja se mogu rastavljati (drukeri, elastičnih kopči ili t. sl.), učvrste na svome mestu, da bi se sprečilo, da se pomenuti prsten pri kretanju na više ili na niže povlakača g, kreće zajedno sa povlakačem.

Za naročite ciljeve se prsten može učvrstiti i u sredini otvora dotičnog dela, na primer kakve ručne torbice, i da se desno i levo odjatle postavi po jedan zatvarač sa po jednim povlakačem g koji se sad pokreće od središnjeg prstena. Ovo izvođenje dopušta otvaranje i zatvaranje torbice, desno i, odnosno ili, levo nezavisno jedno od drugoga, ili na obema stranama jednovremeno, potpuno po volji. Pri tome može srednji prsten biti postavljen i pomerljivo, i lančići f mogu biti izvedeni takve dužine, da se srednji prsten može proizvoljno u otvoru predmeta pomerati tako, da se oba otvora, desno i levo od prstena koji se može pomerati, mogu, uvećati ili smanjiti, ili da se u datom slučaju može desno ili levo obrazovati jedan jedini odgovarajući veliki otvor.

Novi zatvarač može, dalje, biti upotrebljen za potpuno otvorene odećne delove, naime kad se oba dela potpuno razdvajaju jedan od drugoga, kao što je to slučaj kod običnih kaputa, mantlova itd. Sl. 4 pokazuje radi primera jedan oblik izvođenja, pomoću kojeg se predmeti mogu veoma udubno potpuno otvarati, kao i da se sam zatvarač može za izvesno vreme sasvim skinuti sa predmeta, a da pri tome zatvara-

čevi članovi ne moraju biti uklonjeni sa zadebljanih rubova.

Ovde je u pitanju klizni zatvarač za kaput a sa desnim delom a' i levim delom a". Na ivicama delova a' i a" su postavljeni zadebljani rubovi b, u' odnosno u i na istima je namaknut red zatvaračevih članova c, c' u vidu slova c. Zatvaračevi članovi su međusobno vezani pomoću vrvci ili traka f; prednji zatvaračev član je snabdeven delom y za rukovanje koji je izveden podesno za hvatanje. Zadebljani rub b za deo a' kreće se skroz po celoj svojoj dužini, dok je zadebljani rub za deo a" podeljen. Njegov gornji duži kraj u je postavljen na ivicama dela a", a njegov donji kraći deo u' je čvrsto namešten na vezici v koja je pozadi postavljena na deo a'. Oba kaputova dela a', a" mogu biti spojena pomoću više parova drikeru x, x' koji oba dela u, u' zadebljanog ruba dovodi u tačan naspramni položaj pomoću jednog para w, w' drikeru koji je, s jedne strane, postavljen neposredno iznad kraja od u', a s druge strane iz kraja od u. Vezica v je ukručena pomoću umetanja pločice v'.

Dalje je tačkasto isprekidanim linijama označen uređaj, pomoću kojeg zatvarač može privremeno biti potpuno odvojen od odela, na primer radi izgleda, u cilju popravke, da bi se odelo moglo bez zatvarača čistiti, itd. Kod ovog uređaja je zadebljani rub b u svojem donjem delu takođe podeljen po liniji t, i za krajeve, koji treba da se sastave, od odvojenog zadebljanog ruba b, predviđena su podesna utvrđivanja (u nacrtu se ne vide), i to za zadebljane rubove donjeg kraja nepomično, a za rubove gornjeg kraja se predviđa utvrđenje koje se može raskinuti, na pr. dugme za pritisak (driker). Dalje je vezica v bočno produžena do iza dela a' kaputa (linija s) i tamo je utvrđena tako da se može skinuti, ali u tačno određenom položaju, na primer pomoću drikeru z. Radi skidanja zatvarača sa odela kod ovog rasporeda zatvaračevi članovi c bivaju sa povišakom y pomaknuti do u svoj najnižiji položaj; zatim vezica v, na kojoj se sada nalaze svi zatvaračevi članovi, biva pomoću rastavljanja različitih drikeru odvojena od zadebljanih rubova b, u i od delova a', a" odela.

Slike 5 i 8 pokazuju jedan primer izvođenja kliznog zatvarača, kod kojeg je red zatvaračevih članova vođen po unutrašnjoj strani predmeta koji treba da se zatvara. Na ivicama ručne torbice 1 su iznutra postavljene trake 2, koje po celoj svojoj dužini imaju zadebljanja (zadebljane rubove 3). Na gornjem i na donjem kraju šava torbice su trake zadebljanog ruba među-

sobno zašivene. Na ovim zadebljanim rubovima 3 su, kao kod izvođenja po sl. 1 do 4, vođeni prstenovi 4, 10, 10', približno u vidu slova c, sa prstenastim ušicama 11, u koje je desno i levo zakačen po jedan tanak lančić 5 ili t. sl. Prvi zatvaračev član 4 se radi jednostavnosti sastoji iz tri jedno uz drugo zalemljenih prstenova 10. Na ove je na zadnjoj strani (iznutra u torbici, vidi sl. 6) naiemljen kraj uzengije 6. Ova je između zadebljanih rubova 3 sprovedena na spoljnu stranu zatvarača. Ova uzengija 6 je tako vezana sa pločom 7, da ploča 7 klizi po traci 2, a u podužnom pravcu zatvarača obrazuje na ploči ležeću zatvorenu ušicu. U ovu ušicu je zakačen prsten 8, a u ovaj prsten je uvučena traka ili kajiš 9 za rukovanje zatvaračem. Zatvaračevi članovi 4, 10, 10' i vezni delovi 5 se spoja uopšte ne mogu videti, samo se vide uzengije 6 i pločice 7, koji mogu biti proizvoljno obojeni (na pr. emaljsani), ili inače biti podesno prevučeni, kao i prsten 8 sa petljom 9. Kod rukovanja zatvaračem vučenjem za petlju 9 u pravcu zadebljanog ruba ploča 7, u vezi sa širokim prstenom 4, obrazuje dobru vodilju po trakama 2, odnosno zadebljanim rubovima 3, tako, da se zatvarač daje lako otvarati i zatvarati. Poslednji zatvaračev član 10', tamo gde se prerez torbice završava, ima prvenstveno oštre krajeve pomoću kojih se on čvrsto drži na zadebljanim rubovima 3.

Ako predmet, koji treba da se zatvara, treba da se može otvoriti po celoj svojoj dužini, to se zadebljanja, koja služe za vođenje zatvaračevih članova, produžuju dalje preko krajnje ivice predmeta, kao što je to u sl. 8 pokazano na jednom primeru. Ovde je u pitanju zatvarač, prema sl. 5 do 7, koji leži iznutra, za žensku torbicu 16, na kojoj su na ivici otvora postavljene trake 17. Na nazubljenim rubovima 3 koji se nalaze na unutrašnjoj strani trake 17, kreću se (u sl. 8 se ne vidi) zatvaračevi prstenovi sa lancima, a u istom izvođenju kao i kod sl. 1 do 8. U uzengiji 6, koja prohvata kroz zatvaračev šav, kod prvog zatvaračevog člana je umeštena pločica 13 sa prstenom 12, koji je s njome čvrsto spojen, a koja služi za pomeranje zatvaračevih članova. Na prednjoj strani uzengije 6 se nalazi pločica 7, koja služi za vođenje po traci 17. Trake 17 sa zadebljanim rubovima 3 su bočno produžene upolje preko ivice 15 torbice, i ulaze u kesicu 14, tako, da su spolja nevidljive. Kesica 14 je takve dužine, da svi zatvaračevi članovi sa izuzetkom prvog, koji je vezan sa uzengijom 6, ulaze u nju, tako, da ručna torbica 16 može biti otvorena celom svojom dužinom.

Slobodni kraj 18 kesice 14 može biti proizvoljno ukrašen.

U datom slučaju na oba kraja uzengije 6 bivaju predviđeni zaustavljači ili kakvo drugo, podesno utvrđivanje za prsten 8, odnosno 12, da u datom slučaju ne bi, usled vučenja u pravcu kretanja, svagda za prednji kraj uzengije 6, prvi zatvaračev član 4 bio malo nagnut i da usled toga ne klizi lako ili čak i da ide silom. Ili mogu, prvenstveno sasvim uz ploču 7, na oba kraja uzengije 6 da budu predviđene zakačke, tako, da se prsten 8, odnosno 12 može zakačiti uvek na zadnji kraj uzengije 6, u odnosu na smer kretanja, i da se u takvom položaju može vući. Ovim se može takođe potpuno izbeći i samo delimično nagnjanje povlakača. Uzengija može takođe i sama biti izvedena kao deo za rukovanje, i u datom slučaju biti snabdevena odgovarajućim ukrasima, a u cilju da bi se uštedeo prsten 8 i petlja 9, odnosno prsten 13 sa pločom 13, a osim toga može biti izveden tako da se može prekiapati i da samo za vreme rukovanja ostaje u upravnom položaju.

Zatvarač prema sl. 5 do 8 može biti izveden u proizvoljnom obliku izvođenja. Na primer može se izvoditi tako da se može potpuno rastavljati, kao za otvorene kapute ili t. sl. eventualno kao u izvođenju koje je pokazano u sl. 4 za spolja ležeći zatvarač, samo sa tom razlikom, što je u ovom slučaju povlakač vođen kroz zatvaračev šav skroz na prednju stranu odelnog dela.

Klizni zatvarač u zadebljanom izvođenju sa delom za rukovanje koji je kroz šav sproveden na polje, ima veliko preimущество, da se on potpuno može prilagoditi svakom izvođenju predmeta koji treba da se snabde ovim zatvaračem. Osim toga nije potrebno, da se deo za rukovanje u smeru zatvaranja vodi preko povlakača ili da se dohvata iznutra. Ovo je od presudnog značaja za izgled i primenljivost kao i za udobno korišćenje. Klizni zatvaračevi članovi su u svakom slučaju potpuno jednaki.

Zatvarač po pronalasku je jednostavan i jeftin u svojoj izradi. On može svuda biti tako lako postavljan, i od strane nestručnjaka, i usled svoje jednostavnosti i jačine skoro se nikad ne može oštetiti. S druge strane pak se može i od strane nestručnjaka, u slučaju da baš bude oštećen, vrlo lako dovesti u red, i može čak i pri oštećenju jednoga dela biti dalje korišćen, dok se oštećenost ne otkloni, na pr. umeštanjem rezervnog dela, što takođe mogu preduzeti i nestručnjaci.

Patentni zahtevi:

1. Klizni zatvarač za odelne delove svih vrsta, kao odela, kaputa, bluza, cipela, itd., za ručne torbice, poštanske kesice, torbe za akta, šatore i druge predmete, naznačene time, što su predviđeni zatvaračevi članovi (6, 10) približno u vidu slova C, koji su vođeni klizeći po zadebljanim rubovima (3) po unutrašnjoj strani predmeta (1 odnosno 16) koji treba da se zatvara, i što su međusobno vezani pomoću savitljivih sretstava (lanaca 5, vrpce, traka ili t. sl.).

2. Klizni zatvarač po zahtevu 1, naznačen time, što su zatvaračevi članovi (c) klizno vođeni po spojenoj strani predmeta (a, a', a'') koji treba da se zatvara, a po zadebljanim rubovima (b, odnosno u, u') pri čemu su međusobno vezani pomoću savitljivih sretstava (lanaca, vrpce f, traka ili t. sl.) i zadebljane rubove pritiskuju jedan uz drugi, i što su zadebljani rubovi (b, odnosno u, u') u vidu slova C na jednom svom kraju podeljeni, i što su oba odvojena kraja (u nacrtu donja) postavljeni na jednoj zajedničkoj vezici (v) čvrsto jedan pored drugog, dok za donje krajeve zadebljanih rubova na ovoj vezici predviđena sretstva za pritvrđivanje koja se mogu rastavljati (drukeri w, w'), naspramno prema vrhovima (donjih) krajeva zadebljanih rubova i što je i sama vezica (v) izvedena tako da se može skidati, ali da se u svom položaju (pomoću parova x, x' i z) može tačno da utvrdi, u odnosu na oba dela (a', a'') koji treba da se vežu.

3. Klizni zatvarač po zahtevu 1, naznačen time, što su oba zadebljana ruba (3) na jednom svome kraju podeljena i što su odvojeni krajevi istih postavljeni na jednoj zajedničkoj vezici čvrsto jedan pored drugog, dok su na ovoj vezici predviđena sretstva za pritvrđivanje (na pr. parovi drikera) drugih krajeva zadebljanih rubova prema vrhovima prvih zadebljanih krajeva, pri čemu se i same vezice mogu skidati, ali se u svome položaju mogu, na pr. pomoću parova drikera, tačno utvrditi na oba dela koji treba da se spoje.

4. Klizni zatvarač po zahtevu 1 do 3, naznačen time, što je jedan dodatak (uzengija 6) na prvom zatvaračevom članu (4) vođen između zadebljanih krajeva (3) skroz prema upolje i što je izveden kao deo za rukovanje ili je snabdeven jednim takvim delom (prsten 8 sa petljom 9, prsten 12 sa pločicom 13).

5. Klizni zatvarač po zahtevu 1 do 3 i 4, naznačen time, što je prvi zatvaračev član (4) proširen (uvećan) u smeru pomeranja i što je naspramno njemu na spoljašnjoj strani zatvarača kao vodilja na zadeblja-

nim krajevima (3) predviđena ploča (7), koja je podesno pomoću uzengije (6) čvrsto vezana sa proširenim (uvećanim) prvim zatvaračevim članom (4).

6. Klizni zatvarač po zahtevu 1 do 5, naznačen time, što je deo (8, 9 odnosno 12, 13) pomerljivo vođen u uzengiji (6) i na obe strane uzengije su predviđeni oslonci tako, da deo za rukovanje svagda deluje na zadnjoj strani u odnosu na smer pomeranja uzengije.

7. Klizni zatvarač po zahtevu 1 do 6, naznačen time, što su zadebljani rubovi (3 odnosno b, u, u') koji vodi zatvaračeve članove (4, 10 odnosno c) produženi dalje preko jedne krajnje ivice (15) predmeta (16) koji treba da se zatvori, tako, da u datom slučaju ceo red zatvaračevih članova može biti namaknut na produženja i da se predmet može otvarati celom svojom dužinom.

8. Klizni zatvarač po zahtevu 7, naznačen time, što su produženja zadebljanih krajeva (3, odnosno b, u, u') snabdevena u datom slučaju ukrašenom kesicom (14), koja prima zatvaračeve članove (4, 10 odnosno c) kad se predmet nalazi u zatvorenom položaju.

9. Klizni zatvarač po zahtevu 1 do 8, naznačen time, što je zatvarač tako dvojno izveden, da oba reda zatvaračevih članova (prstenovi 4, 10, odnosno c sa uzengijom 6, odnosno povlakač g, odnosno y) nezavisno jedan od drugoga mogu biti pomereni iz jednog proizvoljnog srednjeg položaja na obe strane u cilju zatvaranja i otvaranja.

10. Klizni zatvarač po zahtevu 9, naznačen time, što je bar jedan red zatvaračevih članova (prsteni 4, 10, 10', odnosno c, c' sa uzengijom 6, odnosno prevlakačem g, odnosno y) dvojnog zatvarača duži od polovine celokupnog zatvaračevog otvora.

Fig. 1

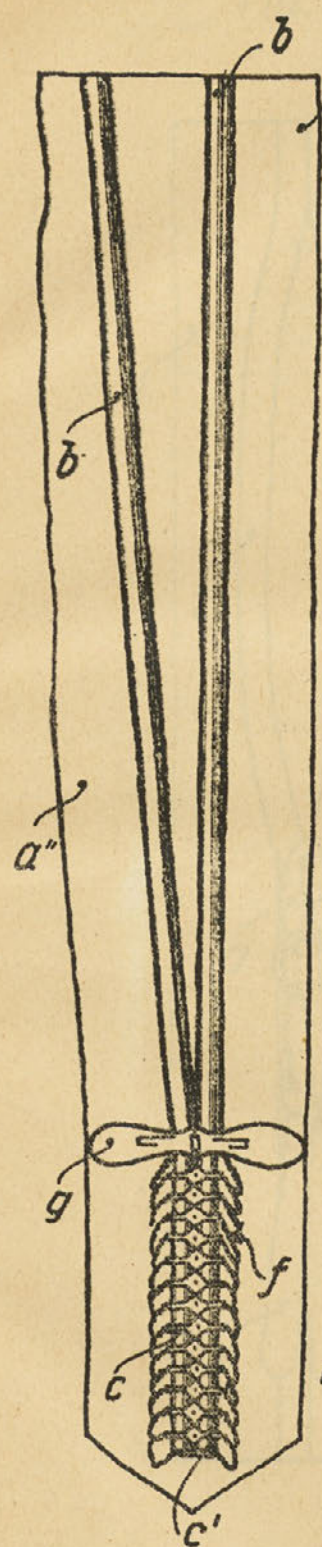

Fig. 2.

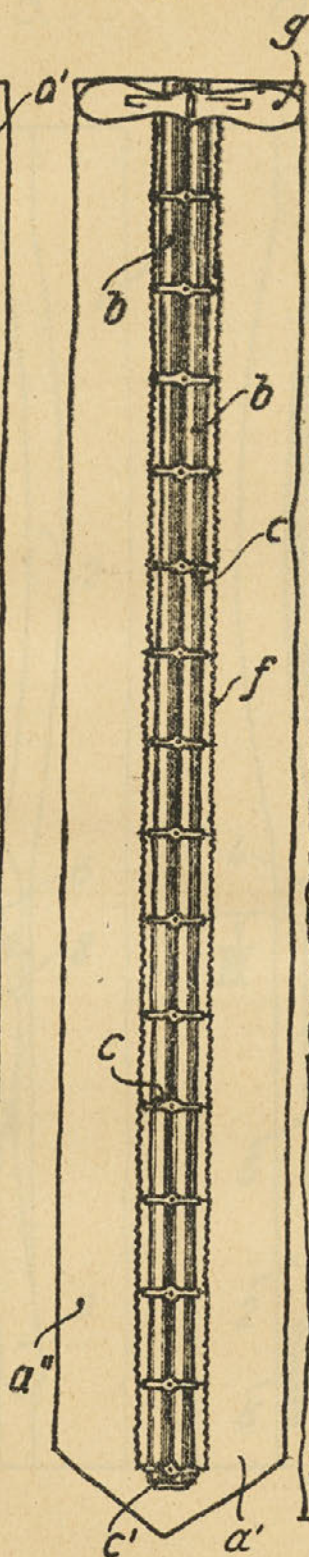

Fig. 4.

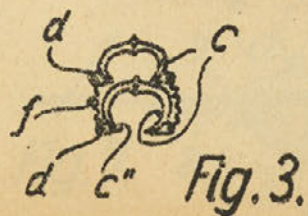
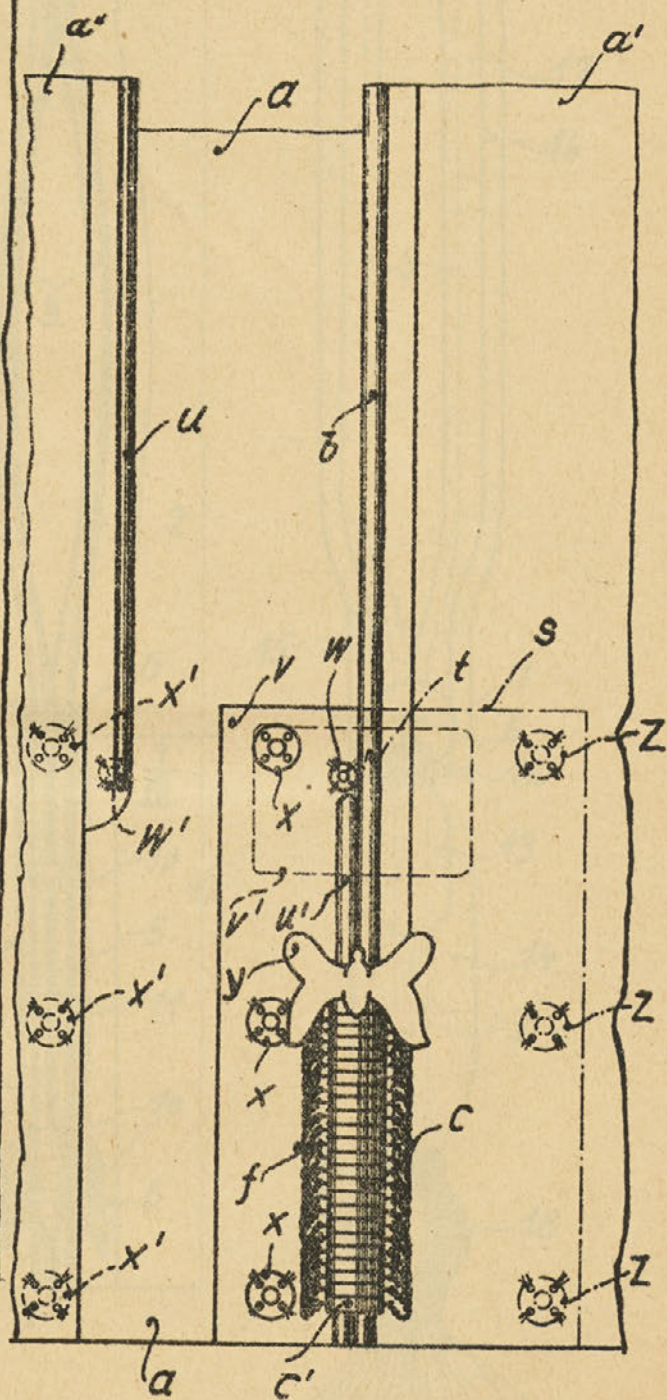

Fig. 5.

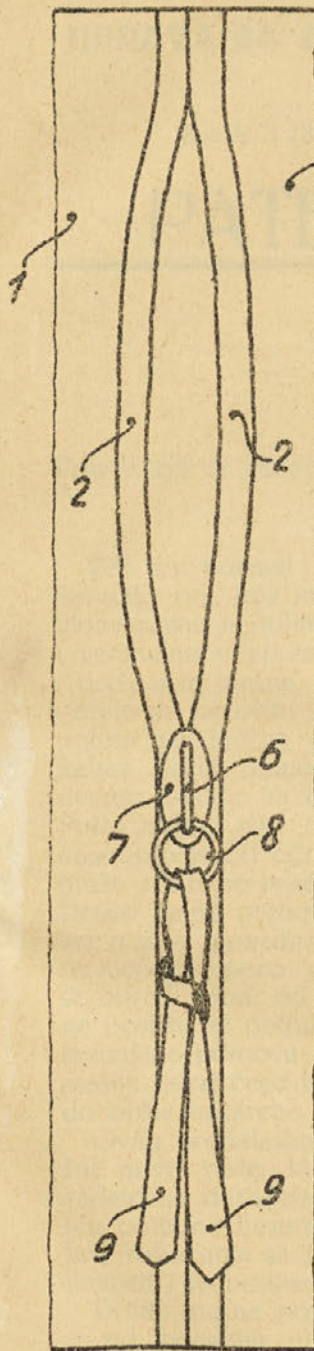

Fig. 6.

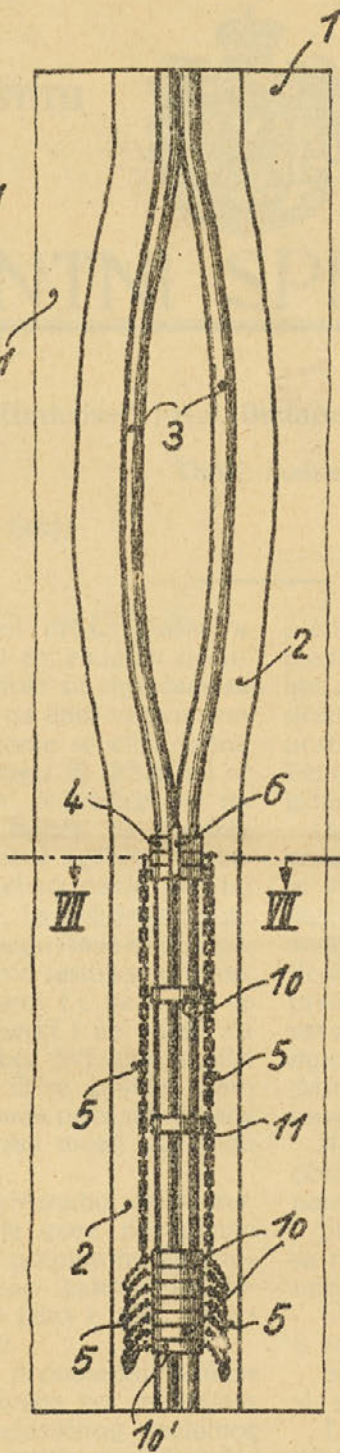

Fig. 8.

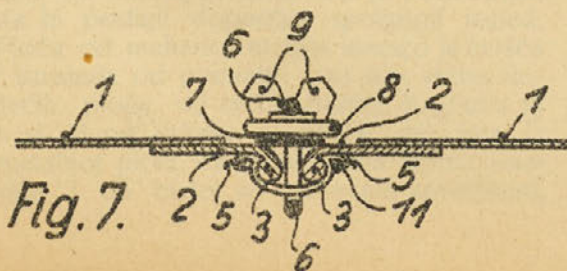
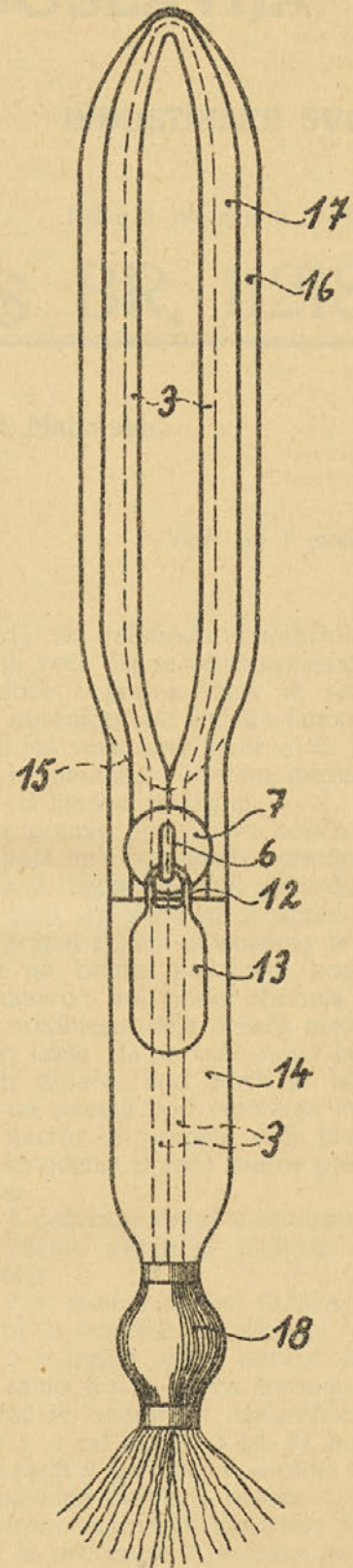

Fig. 7.

